

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломба број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломба број 6.

ПУТ КА ПОБЕДИ

Дописник миланског «Секола» у Солуну г. Енрико Лели, како је већ јављено, имао је интервју са председником југословенског одбора Трумбићем, приликом његовог последњег доласка у Солун. Главни потези Трумбићевих изјава су ови:

»Римски састанак запечаћен је новом оријентацијом односа између Италије и Југословена, оријентацијом која је почела у Лондону, кад су се Орландо, као представник једног великог народа, и представник једног одбора, који је ипак израз живих аспирација једног потлаченог народа уверили, да је неопходно потребно оостранити несугласице и закључити споразум. Г. Орландо својим отвореним и искреним држањем оног је часа избрисао све што се згрестило. Споразум, прокламован у Риму, могао се и пре закључити; пропустили смо много драгоценог времена. Римски конгрес свечано је прогласио животну потребу заједничке акције за ослобођење потлачених народа испод мрког немачко-мађарског јарма. Није се хтело том приликом расправљати о територијалним питањима, јер прво треба постигнути циљ, без кога ни Италија неће никад бити сигурна, нити ћемо ми икада имати своју независност. Ако успемо — у што верујем — да отерамо са Јадрана узурпатора, онда ћемо пријатељски

да расправимо територијална питања. Италија, велика нација, моћи ће лако и братски да се споразуме са новом југословенском државом, с којом ће имати заједно увек и заједничко непријатеља. Море нас не раздваја већ нас спаја. Наши народи станују у једној кући, која има исти улаз.»

На питање о могућности распадања Аустро-Угарске рекао је: »Не сме се чекати догађај да падне као чудо. У унутрашњости монархије тињају неугасиве варнице исжара и само чекају прилику да букну у пожар. Ми морамо допринети све могуће да убрзамо да плане неизбежан пожар, који ће уништити онај анахронизам, који, кад би и даље живео, био би узрок нових конфликата у Европи. Народи Аустро-Угарске знају за текст одлука донетих у Риму. Већ знате да су на италијанском фронту у акцији чешко-словачке легије. Треба уништити Аустро-Угарску и тиме ће се задати смртан ударац самој Немачкој. Верујем у нашу коначну победу. Немачка је својом политиком у Русији дала већег полета Савезницима за борбу до краја. Немачку за слепо је њена продрљивост. Она граби све што дохвати. Немачка, која располаже изванредним организаторским духом, нема никакве психологије. Она није способна, да позна

народе. То ће бити један од главних узрока њене пропасти. Она ће пасти под тежином самих својих победа као што је и Наполеон пао. Треба имати вере и поуздања.»

РАД СОЦИЈАЛИСТА

Цирих. — »Форверц« публикује програм акције немачке социјалистичке странке, састављен према одлуци конгреса у Мирцбургу. Тражи мере да се спречи пренапреганост рада после рата. Захтева да држава узме у руке све приватне монополе и да се спреми материјал за нове трговачке уговоре, да би се тако спречио економски рат. Поздравља познате социјалистичке захтеве у погледу општег права гласа и за жене, парламентаризацију владе и да Рајхстагу припадне право, да одлучује о рату, миру и уговорима с савезу, да укине тајну дипломатију, да установи арбитражни суд, да ради на разоружању и т. д.

НЕРЕДИ У ЧЕСКОЈ

Цирих. — Тешки унутрашњи нереди расту у Ческој. Бечки листови јављају, да је у Хозену маса, разјарена бруталношћу полиције, запалила бараке и хотел, где је станувала коњица жандармерија. Осам полицијских агената нашло је смрт у пламену.

Дописник »Штутгартер Најесте Нахрихтен« из Прага јавља, да догађаји, који су се одиграли прошле недеље у Прагу, својом тежином превазишли су све досадање манифестације.

НА АУСТРИЈСКОЈ ФЛОТИ

Цирих. — О побуди на аустриској флоту у Боденском језеру јављају наредности: »Брестарица и више контраторпињера истакли су црвене заставе и дошло је до борбе између побуњеника и немачких мађарских елемената, који нису учествовали у покрету. Било је много мртвих. На крају су побуњеници победили, похватили су официре и адмирала, одвели их на један брод и затворили. Брод је био на средњој луке.

Побуњеници, поставши господари луке, издали су наредбе, потписане од комитета посаде. Радиограмом комитет морнара саопштио је Бечу своје захтеве и затражио одмах закључење мира. Влада је тада улуткила у Котор једну дивизију флоте под командом адмирала. После преговора између адмирала и побуњеника, они су пристали да предаду бродове, кад им је написмено обећано да ће се задовољити неким њиховим захтевима и да нико неће бити кажњен.»

ОРЛАНДОВ ГОВОР

Рим. — Приликом прославе трогодишњице уласка Италије у рат, Орландо између осталог рекао је ове значајне речи: »Ми добро познајемо сву тежину часа, сву величину опасности. Осећамо да непријатељ, скупивши све резерве, сву снагу својих средстава, напада на наше Савезнике и на нас очајним нечувеним напором. Ми знамо да је непријатељ поре да прошири тај цеп. Много више него ми

хтео од овог рата начинити питање живота или смрти за народе, јер заводљиви руски мир и мир у Букурешту, отворили су очи и сваком неверном Томи за европски пацифизам, којим се Немачка претвара да је готова да стисне не само руку већ и да загрли побеђеног. Наши су непријатељи наметнули дилему: и ако би се овај двобој морао свршити са потпуном пропасти наших народа,

ипак би било увек лепше пасти славно гледајући непријатеља у чело, него ли спасти свој опстанак по цену крви а нечасно.

Али идеје које су никуле и за које се боримо, саме су по себи носиоци победе, оне се не могу угушити никаквом силом. Из ове катаклизме никнуће боље доба, а не оно, о коме је непријатељ савњао у свом махнитом светског господства.»

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Једно наше одељење извршило је испад преко ноћи, у немачки положај северо-западно од Араса и заробило је неколико војника. Задобијено је такође заробљеника и један миграљев при скобу патрола северо-источно од Ипра.

Непријатељ је извршио један испад у наше положаје северо-источно од Робека. Неколико наших немачких артиљеријских батерија је била активна на сектору Вијер Вретоне и Албера и између Фестибера и обале Кларансе.

Париж. — Листови у Коментарима о ситуацији на фронту, констатирају нарочито две чињенице: С једне стране, у центру, непријатељ је наставио напредовање све спорије, али ипак још увек брзо у правцу долине Марне; с друге стране, на оба крила он није до сада успео, да прошири своју акцију. Ова непријатељ, скупивши све резерве, сву снагу својих средстава, напада на наше Савезнике и на нас очајним нечувеним напором. Ми знамо да је непријатељ поре да прошири тај цеп. Много више него ми

на почетку имао синоћ 40 километара од Соасана до Савиња; од врха до дна од Веле до Марне био је дубок 35 километара. Оваква ситуација неће се моћи одржати дуго времена.

Листови предвиђају дакле, да ће Немци, да побољшају ситуацију, покушати свим средствима да рашире лево и десно у циљу да ослободе своја крила што је могуће пре.

Догађај који се очекује и који ће зауставити немачки вал, биће интервенција француских резерви. До сада је ангажован само ограничен број трупа, што и оправдава немачко напредовање у правцу долине Марне.

Париж. — Абел Ферри пише у »Пти Журналу«: Немачка команда имала је на своме расположењу 200 дивизија у офанзиву од 8 марта, па је ипак непријатељ претрпео потпун пораз.

На источном фронту Русија је пропала сама од себе, јер никада она није имала толико артиљерије и ратног материјала, као у тренутку пропасти. Све

ФЕЉТОН

НАТИА МАНДЕС:

ИЗОЛИНА-ИЗОЛИН

Две виле суђаје среташе се једном на граници једне шуме крај једне велике вароши; једна од њих, која се зваше Урганда, бејаше сувише љутига што је није позвали на гозбу приређену о крштењу краљеве кћери; али друга, — њено име бејаше Уржела, — осећаше се веома задовољна јер су је молили да их лепо забавља; а, код виле, као и код људи: доброг су срца кад су задовољне, али кад су тужне.

— Еј! добар дан, сејо, рече Уржела.

— Добар дан, сестро, проговори Урганда. Мислим да сте се веома лепо про-

вели код вашег пријатеља краља Матакена.

— Боље смо се провели него што би човек могао замислити! Собе су биле тако дивно осветљене да би помислила да смо у најлепшој подземној палати где су зидови од драгог камења а таванице од кристала осветљених сунцем; служења су најјучунија јела у алатним тањирима, на чаршавима од чипке; у чаше криновог облика наливане су тако слатка и тако мирисна вина да сам мислила да сишем мед из цвећа; а, после обеда, младићи и лепе госпођице, тако лако и тако дивно одевени у свилу свих боја да би човек

помислио да су рајске тигре, играли су најлепше игре на свету.

— Да, да, ја сам одавде чула звуке виолина. И свакако, да би наградиле таклоу пријатно гостопримство, висте поклонили малој кнегињици, вашој кумици, драгоцене поклоне?

— Па то се по себи разуме, сестро! кнегињица ће бити лепа као дан; кад говори то ће бити као да се ница пева; када се смеје, биће као ружа у цвету; најзад нема савршенства које јој нисам дала; и, кад буде стигла за удају, удаће се за кнеза тако лепог и тако заљубљеног да човек нигде на свету неће видети тако дивног и тако заљубљеног.

— Дивота! рече Урганда шкрипећи зубима. Ођу и ја да се покажем великодушна према вашој кумици.

— О! сестро, не чините јој какав кобни поклон! Не изреците јој какву страшну реч, коју не би могли опорећи! Да сте видели малу кнегињицу у њеној колелци, тако малу и њекну, сличну тичету без перја, да вам се је насмешила својим плавим очницама и својим устима боје као у дивље руже, ви бисте се срца да јој учините зло.

— Да, али ја је нисам никако видела! Нека буде лепа као дан, пошто ниједна вила не би могла спречити оно што је друга вила решила; имаће глас сладак као глас сенице а усне као ружа, удаће се за најлепшег и најзаљубљенијег кнеза; само...

— Само? понови Уржела свезанејерена.

— Само, чим се уда, и стога вечером о њиховој

свадби, престаће да буде девојка и постаће мушкарац!

Ви помислите да се добра кума уплашила овог усуда. Она мољаше, преклињаше, али Урганда не хтеде ништа чути и потону у земљу са цереканем које исплаши све тигре у шуми. Уржела погнуте главом настави свој пут, питајући саму себе како би могла да заштити своју кумицу од тако непријатног случаја.

У шеснајестој години кнегињица Изолина беше тако лепа да се по целој земљи, говорило само о њеној лепоти; они који су је видели немогаху себи одолети а да је не обожавају, а они који је нису видели никако не пропуштаху а да не буду занети услед славе која се прочула.

Из свих земаља тако рећи, посланици долажаху у двор Матакенов да просе руку кнегињице за најбогатије и најмоћније владаре. На жалост! краљ и краљица, извештени о будућности намењеној њиховој кћери, не знаху шта да одговоре; непријатно би било удати девојку која би, свадбене ноћи, морала тако чудновато да се промени. Они испраћаху посланике са великим поштовањем, без пристанка или одбивања, беху ожалостиени не може горе бити.

Што се тиче Изолине, којој нису казали њену сирепу судбину, она се слабо бринула да ли ће се удати или не; њена наивност се није узнемиравала због тога.

— Свршиће се —

теки рат садржава и решење унутрашњих питања Пруске, која се састоје у појачавању и повећавању престижа главне команде.

Подјармљивање народа постаје потреба, која ће осигурати аутократију пруских јункера. Успеси ове офанзиве постају тежи него икада. Немци рачунају на изиснађења у циљу локалне тактике.

Јединством команде код Савезника искључује се свака грешка учињена у прошлости. С друге стране, резерве које постоје на целом фронту, како на крилима тако и у центру јамче да се фронт не може разбити.

ГЕНЕРАЛ МАНЕРХАЈМ

Париз. — Агенција Радио прима из Копенхагена, да је према вестима из Хелсингфорса, генерал Манерхајм дао оставку. Разлози ове оставке су непознати. «Свинхуфуд» изјављује, да ова оставка није последица неспоразума, који влада неко време између разних шефова војске.

Према дописницима финских листова, прави узрок оставке био би, незадовољство Мајерхајмова због немачке превласти у финској војсци. Генерал би пристао и да остане на свом месту, кад би му финска скупштина изразила поверење. Ако генерал Манерхајм остане при својој одлуци иступиће из војске и велики број официра.

ПРИНЦ ОД ГАЛА

Рим. — Принц од Гала стигао је у Милан у друштву са италијанским престолонаследником и био је дочекан одушевљено од стране становништва.

ИЗ УКРАЈИНЕ

Цирих. — Из Кијева: Други конгрес украјинских сељака одржан је тајно, јер су га немачке власти биле забраниле. Трајао је 14 дана. Изгласан је један протест против страног мешања у унутрашњу ствари земље, после државног удара. Донета је одлука да се не признаје Скоропадски, кога су именовали латифундисте, и да се не пристаје на повраћај земаља латифундистима. Затражен је савиз Уставотворне скупштине и одлучено да се за одбрану скупштине образују батаљони. Донета је такође одлука, да се позове пролетаријат на борбу за одбрану револуције.

Берн. — «Лембергер Таблет» пише: Нова украјинска влада је несумњиво још мање популарнија од Раде. Она се не може одржати другојаче већ једино немачким трупама.

Немцима треба за одржавање реда у Украјини, не шест дивизија, већ три пута више.

ГЛАД У ГАЛИЦИЈИ

Цирих. — Листови краковски јављају, да су социјалистички посланици из Галиције телеграфисали Сајндлеру, протестујући енергично против држања владе, која већ шест недеља не шаље намирнице у Галицију.

Посланици траже: да се престане са реквизицијом, да се снабдева хлебом и брашном становништво варошко и да се отвори граница аустријска и немачка.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Дописник «Трибуне» на италијанском фронту пише, да се од неко доба опажа на неким секторима фронта код непријатеља нервозност, констатују се велики покрети трупа и транспорти артилерије и остале припреме. То показује да непријатељ намерава да предузме офанзиву у најкраћем року.

Несумњиво Немачка ангажована до краја у Француској, захтева да и њезина савезница допринесе у нападу на Споразум тиме, што би имала да оперише на италијанском фронту. Аустрија, која је испочетка оклевала због тешке унутрашње кризе, пристала је на послетку на немачки захтев. Каже се, да један немачки генерал нарочито послан од немачког штаба, прегледа аустријске линије.

Не зна се да ли се ту ради о ревизији плана Боројевића и Конрада, али јасно је да ће бити исправка планова, пошто то натерује немачка команда. Овај ће напад бити на једном или више сектора фронта, али, неће изненадити Италијане нити их затаћи неприправне.

Цирих. — Цар Карло посетио је италијански фронт. Ова посета доводи са у везу са скором офанзивом на италијанском фронту.

ГРЧКА ПОБЕДА

Атина. — Венизелос је одговорио на честитку генерала Гијоме. Захвалио је генералу на љубазним речима и честита му на јединичкој победи. Председник владе уверава врховног команданта Источне Војске да ће се цела грчка војска показати достојном победиоца код Хума.

ИЗ РУСИЈЕ

Париз. — «Пти Паризиен» прима из Петрограда, да је хапшење и извршење смртне пресуде над комесаром руске флоте, морнаром Умчунаковом у Хелсингфорсу, изазвало велику сензацију у Петроградским политичким круговима.

Према једној немач-

кој ноти комесар је осуђен од ратног суда због револуционарне агитације међу финским становништвом и међу немачким војницима. Комесар републике Сојвета суђен је упркос протеста руског адмирала Зељона, коме је био придодат.

Париз. — Савет народних комесара издаје сада банкноте за 60 милијона рубаља месечно.

Ова сума, овако велика, сасвим је недовољна да покрије трошкове бољшевичке владе.

С друге стране «Дјело Народа» из Петрограда јавља, да савет народних комесара чини све напоре да увуче у владу и социјалисте револуционаре са левице, чији су преставници иступили из владе по закључењу мира у Брест Литовску. Али је централни комитет одлучио да они не уђу у владу.

Према изјави Ларина, бољшевичког финансиског специјалисте, поводом пројекта о одбитку плаћања дугова, руска влада има врло интересантне предлоге од стране капиталиста немачких и аустријских по овом питању. «Новаја Жизн» саопштава да се папирни новац у оптицају, попео од 19 на 29 милијарди, то јест, за пет месеци бољшевичке владе, попео се за 10 милијарди.

УСПЕХ АВИАТИКЕ

Лондон. — (Званично) Ноћу између 17 и 18 маја наши су авијатичари бацили 17.000 кила бомба. Поново су бомбардовани докови Брица и избили су велики пожари. Сем тога 4500 кила бомба бачено је преко ноћи на станице Мец-Саблон, Тионвил, Картхаус и Еш. Сви наши апарати вратили су се неповређени.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

У пределу Соасона и на линији Шоден - Виерзи, француске трупе продужују своје контра нападе са неуморном енергијом растерале су непријатељске масе на овом фронту, задобивши свуда терена и заробивши више стотина војника.

Јужно од Соасона непријатељ је одбачен на Кризу. Више на југ, Шаден и Виерзи ишли су више пута из руке у руку и после огорчене борбе остали су у француским рукама.

Битка је била такође жестока у пределу Шуј-Неја Сен-Фрон. Француске су трупе сломиле непријатељске нападе и задржале своју линију непосредно на истоку од ових места.

На северној обали Марне непријатељски истакнути елементи напредовали су од ивица северо источно и источно од Шато Тиери до Вернеј.

На десном француском крилу развила се врло же-

Дневне Вести

ДВОРСКЕ ВЕСТИ

Престолонаследник Александар вратио се јуче са фронта у Солун.

ДОЛАЗАК ВЛАДЕ

Очекује се долазак владе у Солун.

ЛИЧНЕ ВЕСТИ

Г. Живојин Балугџић, наш посланик на атинском двору, допутовао је јуче са Крфа у Солун.

ДИПЛОМАТСКЕ ВЕСТИ

Нови италијански посланик на атинском двору г. Авецано, допутовао је у Атину.

ОДЛИКОВАЊЕ

Грчка влада одликовала је великим орденом Спаситеља г. де Били, француског посланика у Атини и генерала Бордо, шефа француске војне мисије, у Грчкој.

ПРИВРЕДНИ ПИТОМЦИ

Министарство Народне Привреде тражи 20 питомаца за средње пољопривредне школе у Италији. — Кандидати треба да су свршили четири разреда гимназије и да по могућству имају нижи течајни испит. Уз то треба да су ван војске или оглашени неборци или привремено неспособни. — Пријаве с доказима треба што пре послати Делегату Министарства Просвете с тачним назначењем садашње адресе.

КУРСЕВИ

Делегат Министарства Просвете, у име одбора, моли сву г. г. официре и чиновнике, који су му се пријавили за курсеве за француски језик, да дођу у бараке Српско-Француске школе, ради саопштења о подели на одељења и часове, у понедеоник, 21. ов. мес., и то у 6 сати они који су се пријавили за часове од 6-7 сати, и у 7 сати они, који су се пријавили са часове од 7-8.

Моле се да дођу неизоставно сви пријављени. Ко се још није пријавио, може се пријавити и тога дана.

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

стока борба на путу Дорнан-Ремс. Ситуација непромењена северо-западно и северно од Ремса.

23 сата. — Преко дана било је жестоких немачких напада на целом фронту између Оазе и Марне. Француске трупе, повлачећи се и напредујући, на неким тачкама попустиле су пред снагама још надмоћнијим, наневши непријатељу тешке губитке.

Између Оазе и Ене Французи су пренели своје позиције на ивицу северно од шуме Карллепон и на висове западно од Одињикура до Фонтанси.

Сви немачки покушаји западно и јужно од Соасона и до северно од Виерзи били су неуспешни.

Више на југ, битка је била нарочито жестока: с једне и друге стране Немци су гос-

подари Шуја и Невији-Сен-Фрон.

Француске трупе издржавају борбу на линији Виљер Елон Норој Арије Монтајер Атрепији; оне држе Шато-Тијери, на северној обали Марне.

Никаква промена на њиховом десном крилу.

У пределу пута Дорнан, Ремс, Французи су снажно одржали своје позиције, нарочито северно од Вил ан Тардиноа, упркос сталног непријатељског притиска.

Југоисточно од Ремса један немачки жестоки напад, потпомогнут латинским тенковима, био је успео да за час одбаци Французе из утврђења Ба Помпел на железничку пругу, али француске трупе једним непосредним контра нападом повратиле су утврђење и успоставиле потпуно своје позиције. Заробили су преко 200 војника и запленили 4 лака тенка.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Кинески министар спољних послова изјавио је дописнику «Тана» у Пекингу: Кина и Јапан потписали су уговор о савезу, којим ће моћи да испуне своје обавезе према Савезницима.

Цирих. — Бугарски листови бележе са огорчењем захтеве Турске, према којима црноморска флота руска треба да се уступи Турској.

Париз. — «Гин» пише: ситуација је озбиљна али није критична. Треба је посматрати с поверењем.

Лондон. — Листови прате развитак офанзиве са највећим интересовањем.

«Вестминстер Газет» пише: Ако се немачки план састоји у томе, да натера генерала Фоша, да гро својих резерви упути на Ену, док би они главни напад извршили на другом месту, онда тај план има најмање изгледа у успех. Месец дана паузе употребљене за припрему ове офанзиве био је од велике користи за Савезнике.

«Глоб» каже, да време ради против непријатеља и нико незна боље од његове врховне команде, да је његов час сада или никад. Срећом, ниједан од непријатељских команданата нема јаче нерве и јасније погледе од Фоша.

Вашингтон. — Председник Вилсон, тражећи нови ратни порез, рекао је: «Американци морају не само да воде рат до коначне победе него и да носе све жртве. Његова је жеља да види да

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Број заробљеника досада пребројаних износи 1780 од којих 33 официра.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У току борби, које се развијају у шуми Авели од јутрос, наше су трупе помакле напред своје линије једним успешним локалним нападом и задобиле 30 заробљеника.

Сем обостране уобичајене артилеријске активности ништа важније на енглеском фронту.

Број заробљеника који је смо добили у току месеца маја износи 1258 људи, од којих 29 официра.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Између Гарда и Адиде, на висоравни Азиаго и на Бренти артилеријски двобој.

Енглеске батерије су преузеле велики пожар у немачким депоима у Меза Селва. Растерали смо непријатељске патроле нашим ватром код Баито Монтићело и на брду Корно. Оборена су четири непријатељска аероплана.

Америка дала осталима слободу коју она ужива. Његово срце гори од симпатија за све народе, који трпе и потиштени су. Ми морамо победити, да ту слободу донесемо.

Рим. — У Риму се одржао велики састанак за Румунију, на коме су присуствовала сва римска политичка удружења, преставници владе и многи посланици и сенатори. Сви говорници изјавили су да италијанско румунска солидарност не може се раскинути садашњим миром, који је Румунији силом наметнут.

СРПСКИ ЗВАНИЧАНИ ИЗВЕШТАЈИ

Ноћас смо митраљетском ватром одбили и растерали непријатељску патролу у долини Бистрице. Наши авијатичари бомбардовали су веома успешно непријатељске логоре у области Хуме бацивши преко пола тоне експлозива.

МАЛИ ОГЛАСИ

Х. У. З. Прочитао сам ваше писмо, са интересовањем. Изволите доћи у моју канцеларију у Понеделак 3. Јуна нов. 11 сати пре подне. А.

Српска банкарница у улици Ники бр. 21 поред мора, извештава своје муштерије као и војне курире да је сада богато копирана свима потребама.

Вина природна најбоље квалитета припремљена у судовима ради лакшег преноса и у флашама разних квалитета.

Доброг винског сирћета Велики избор дописних карата, шпиритуса за гориво по врло умереној цени. Прашак Vichy и Lithine за справљање киселе воде, кракера и лимунаде.